

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Цэцэн-Уул сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн хураангуй тайлан

Аудитын код: ЗАА-2024/70/НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Улиастай хот 2024 он</p>	<p>Төрийн аудитын газрын тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа Утас: 99993365 Цахим хаяг: Bat-undraaD@audit.gov.mn</p> <p>Аудитын менежер: Х.Болдбаатар Утас: 99105506 Цахим хаяг: BoldbaatarKh@audit.gov.mn</p> <p>Аудитор: Г.Баасанжаргал Утас: 99032514 Цахим хаяг: BaasanjargalG@audit.gov.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

81090 Улиастай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12
И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

2024.02.19 № 54

танай _____ -ны № _____ -т

ЦЭЦЭН-УУЛ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Д.РЕНЧИНСАМБУУ-Д

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Цэцэн-Уул сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Цэцэн-Уул сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Цэцэн-Уул сумын Засаг даргын Тамгын газар нь төсвөөс сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын ажлын албаны ажилтанд ажил хавсран гүйцэтгэсний нэмэгдэл 2,182,436 төгрөг олгосон, нутгийн зөвлөлийн уулзалт, золголтод 5,000,000 төгрөгийн хүнсний материал худалдан авсан, техникийн комиссын дүгнэлтгүй 4,750,000 төгрөгийн сэлбэг хэрэгсэл худалдан авсан, аймгийн 100 жилийн ойд хандив өгсөн хүмүүст гарын бэлэг, дурсгалын зүйл 1,899,000 төгрөгөөр худалдан авч өгсөн зэрэг зориулалт бус зардал гаргасан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.3-д "Хэрэгжүүлэх аливаа үйл ажиллагаа, арга хэмжээ нь хамгийн бага зардлаар хамгийн өндөр үр дүнг хангахад чиглэсэн байх", 15 дугаар зүйлийн 15.1.5-д "төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалаар батлагдсан Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журмын 5.2-д "Тухайн шатны Засаг даргын Тамгын газрын санхүү, төрийн сангийн нэгж шийдвэрийн төсөл болон холбогдох тооцоог хянаж Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлсний үндсэн дээр Засаг даргын захирамж гаргуулна", 7.1-д "Төсвийн захирагч нөөц хөрөнгийн санхүүжилтийг зөвхөн зориулалтын дагуу зарцуулна" гэж заасантай нийцэхгүй, тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Цэцэн-Уул сумын Засаг даргын Тамгын газар нь тайлант онд 15,367,980 төгрөгийн хөрөнгө худалдан авч, 43,042,500 төгрөгийн хөрөнгө үнэ төлбөргүйгээр нэмэгдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Цэцэн-Уул сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд дүгнэлт өгөх аудитаар эрх бүхий байгууллагын шийдвэргүй хөрөнгө бэлтгэсэн, аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сангаас эрх шилжиж ирсэн сумын төвийн гэрэлтүүлгийн ажлын гэрээ хугацаандаа хийгдээгүй, тайлант онд 20,000,000 төгрөгийн ажил хийгдсэн ч тодорхой үр дүн гараагүй, Галуутайн голын гүүрний далан засах ажилд шууд гэрээ байгуулан 14,000,000 төгрөгийг гэрээлэгчийн хувийн дансанд шилжүүлсэн ч холбогдох анхан шатны баримтгүй зэрэг зөрчил илэрсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Цэцэн-Уул сумын Засаг даргын Тамгын газар нь хандиваар ирсэн үндсэн хөрөнгийг 9,951,000 төгрөгөөр илүү дүнгээр бүртгэсэн, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 7,730,000 төгрөгийн мөнгөн гүйлгээг шилэн дансны цахим системд мэдээлээгүй зэрэг алдаа гаргасан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

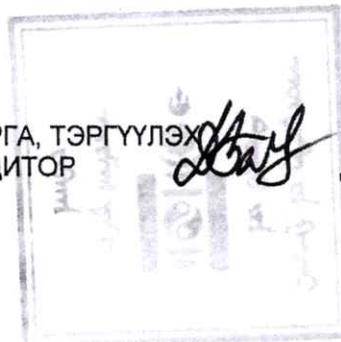
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	34,491,516.20	36,446,104.13
33	АВЛАГА	0	421,687.93
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	0	421,687.93
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	34,491,516.20	36,024,416.20
35400	Хангамжийн материал	31,291,516.20	32,824,416.20
35410	Бичиг хэргийн материал	2,472,975.00	2,641,375.00
35420	Аж ахуйн материал	23,931,091.20	25,266,591.20
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	3,779,450.00	3,779,450.00
35450	Барилгын засварын материал	598,000.00	627,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	510,000.00	510,000.00
35600	Мал амьтад	3,200,000.00	3,200,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	619,132,644.68	621,216,937.10
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	619,132,644.68	621,216,937.10
39200	Биет хөрөнгө	617,254,269.68	619,751,062.10
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	618,123,681.00	618,123,681.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-150,332,106.38	-175,567,880.54
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	153,384,800.00	156,584,800.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-112,162,950.70	-121,032,088.53
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	66,528,119.40	118,179,599.40
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-46,752,790.98	-56,086,624.79
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	25,147,780.00	25,147,780.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-20,307,187.57	-22,436,787.49
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	152,541,410.00	156,100,410.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-71,006,435.09	-81,351,776.95
39217	Ном	2,089,950.00	2,089,950.00
39300	Биет бус хөрөнгө	1,878,375.00	1,465,875.00
39301	Програм хангамж	2,802,000.00	2,802,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,217,625.00	-2,630,125.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	1,294,000.00	1,294,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	653,624,160.88	657,663,041.23
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	25,153.82	0
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	25,153.82	0
41300	Өглөг	25,153.82	0
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	25,153.82	0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	653,599,007.06	657,663,041.23
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	653,599,007.06	657,663,041.23
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	331,501,291.24	331,501,291.24
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	331,501,291.24	331,501,291.24
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	102,566,144.67	106,630,178.84
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	110,765,832.79	102,566,144.67
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-8,199,688.12	4,064,034.17
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	219,531,571.15	219,531,571.15
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	653,624,160.88	657,663,041.23

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	386,974,700.00	105,506,971.60
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	60,098,500.00	43,818,920.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	60,098,500.00	43,818,920.00
120009	Бусад орлого	314,500.00	0
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	54,000,000.00	43,042,420.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	5,784,000.00	776,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	326,876,200.00	61,688,051.60
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	18,068,000.00	61,688,051.60
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	18,068,000.00	61,688,051.60
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	308,808,200.00	0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	308,808,200.00	0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	393,458,313.48	570,785,035.70
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	393,458,313.48	570,785,035.70
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	386,920,067.07	550,457,596.10
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	208,911,146.98	311,610,100.03
210101	Үндсэн цалин	178,111,175.58	227,939,686.20
210102	Нэмэгдэл	30,799,971.40	83,225,406.83
210104	Урамшуулал	0	445,007.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	27,245,246.00	64,308,045.57
210201	Тэтгэврийн даатгал	21,075,007.85	44,834,869.44
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,605,817.32	5,115,632.03
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,296,253.83	3,858,745.79
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	298,014.97	851,621.49
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,970,152.03	9,647,176.82
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	28,734,400.39	27,034,330.92
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,263,991.79	2,761,394.92
210302	Түлш, халаалт	26,470,408.60	24,272,936.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	15,158,950.20	21,561,939.26
210401	Бичиг хэрэг	2,058,960.00	2,839,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	12,206,990.20	16,558,339.26
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	893,000.00	2,164,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,558,500.00	2,947,300.00
210604	Урсгал засвар	1,558,500.00	2,947,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,674,000.00	4,754,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,674,000.00	4,754,000.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,035,218.00	70,474.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	503,800.00	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	234,450.00	0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	101,148.00	48,474.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	22,000.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	150,000.00	0
210807	Газрын төлбөр	23,820.00	0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	102,602,605.50	118,171,406.32
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	38,134,801.96	61,695,298.74
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	170,000.00	150,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	64,297,803.54	56,326,107.58
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,538,246.41	20,327,439.60
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	6,538,246.41	20,327,439.60
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,038,246.41	0
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,500,000.00	20,327,439.60
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	-6,483,613.48	-465,278,064.10
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	1,716,074.64	0
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	351,899.64	0
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	1,364,175.00	0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-8,199,688.12	-465,278,064.10

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	327,190,700.00	61,806,051.60
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	314,500.00	118,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	314,500.00	118,000.00
120009	Бусад орлого	314,500.00	118,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	326,876,200.00	61,688,051.60
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	18,068,000.00	61,688,051.60
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	18,068,000.00	61,688,051.60
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	308,808,200.00	0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	308,808,200.00	0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	327,190,700.00	515,780,169.87

21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	327,190,700.00	515,780,169.87
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	320,652,453.59	495,452,730.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	212,809,176.20	332,911,187.35
210101	Үндсэн цалин	182,009,204.80	241,434,621.37
210102	Нэмэгдэл	30,799,971.40	91,031,558.98
210104	Урамшуулал	0	445,007.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	23,278,699.00	43,453,800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	17,108,460.85	29,548,500.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,566,817.32	3,476,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,257,253.83	2,781,100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	298,014.97	695,300.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,048,152.03	6,952,600.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	28,734,400.39	28,234,330.92
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,263,991.79	2,761,394.92
210302	Түлш, халаалт	26,470,408.60	25,472,936.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	14,101,260.00	19,918,840.00
210401	Бичиг хэрэг	2,058,960.00	2,636,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	11,149,300.00	15,118,340.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	893,000.00	2,164,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,763,000.00	2,024,900.00
210604	Урсгал засвар	1,763,000.00	2,024,900.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,674,000.00	4,512,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,674,000.00	4,512,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,035,218.00	70,474.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	503,800.00	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	234,450.00	0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	101,148.00	48,474.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	22,000.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	150,000.00	0
210807	Газрын төлбөр	23,820.00	0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	37,256,700.00	64,327,198.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	37,086,700.00	64,177,198.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	170,000.00	150,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,538,246.41	20,327,439.60
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	6,538,246.41	20,327,439.60
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,038,246.41	0
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,500,000.00	20,327,439.60
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	0	-453,974,118.27

V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	0	15,367,980.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0	15,367,980.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0	15,367,980.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	0	15,367,980.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	0	-15,367,980.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	0	-469,342,098.27

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	331,501,291.24	219,531,571.15	110,765,832.79	661,798,695.18
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	331,501,291.24	219,531,571.15	102,566,144.67	653,599,007.06
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	331,501,291.24	219,531,571.15	110,765,832.79	661,798,695.18
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-8,199,688.12	-8,199,688.12
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	331,501,291.24	219,531,571.15	102,566,144.67	653,599,007.06
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	331,501,291.24	219,531,571.15	106,630,178.84	657,663,041.23
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	331,501,291.24	219,531,571.15	102,566,144.67	653,599,007.06
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	4,064,034.17	4,064,034.17

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	ЗГСУМС гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	502,642,600.00	469,460,098.27	469,460,098.27
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	502,642,600.00	469,460,098.27	469,460,098.27
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	502,642,600.00	469,460,098.27	469,460,098.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	347,629,500.00	332,911,187.35	332,911,187.35
210101	Үндсэн цалин	253,433,000.00	241,434,621.37	241,434,621.37
210102	Нэмэгдэл	94,196,500.00	91,031,558.98	91,031,558.98
210104	Урамшуулал	0	445,007.00	445,007.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	43,453,800.00	43,453,800.00	43,453,800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	29,548,500.00	29,548,500.00	29,548,500.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,476,300.00	3,476,300.00	3,476,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,781,100.00	2,781,100.00	2,781,100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	695,300.00	695,300.00	695,300.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,952,600.00	6,952,600.00	6,952,600.00

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	30,328,700.00	28,234,330.92	28,234,330.92
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,651,100.00	2,761,394.92	2,761,394.92
210302	Түлш, халаалт	27,677,600.00	25,472,936.00	25,472,936.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	20,589,900.00	19,558,840.00	19,558,840.00
210401	Бичиг хэрэг	2,636,500.00	2,636,500.00	2,636,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	14,833,200.00	14,758,340.00	14,758,340.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,120,200.00	2,164,000.00	2,164,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	28,117,000.00	17,392,880.00	17,392,880.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	26,092,100.00	15,367,980.00	15,367,980.00
210604	Урсгал засвар	2,024,900.00	2,024,900.00	2,024,900.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,565,600.00	4,512,000.00	4,512,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,565,600.00	4,512,000.00	4,512,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,689,700.00	70,474.00	70,474.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	560,000.00	0	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	469,100.00	0	0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	227,700.00	48,474.00	48,474.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	73,800.00	22,000.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	203,400.00	0	0
210807	Газрын төлбөр	138,300.00	0	0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	17,400.00	0	0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	26,268,400.00	23,326,586.00	23,326,586.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,965,000.00	23,176,586.00	23,176,586.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	303,400.00	150,000.00	150,000.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	502,642,600.00	469,460,098.27	472,011,100.00
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	0	0	472,011,100.00
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	0	0	472,011,100.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	456,550,500.00	469,460,098.27	0
320001	Орон нутгийн төсвөөс	456,550,500.00	469,460,098.27	0
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	46,092,100.00	0	0
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	46,092,100.00	0	0
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	0
610001	Төсвийн байгууллага	1	1	0
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	20	20	0
620001	Удирдах ажилтан	8	8	0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	9	9	0
620003	Үйлчлэх ажилтан	3	3	0
620004	Гэрээт ажилтан	0	0	0
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	20	20	0
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9	9	0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	4	4	0
650010	Гэрээт ажилтан	0	0	0

650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7	7	0
--------	-----------------------------	---	---	---

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	61,688,051.60
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	61,688,051.60
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	41,360,612.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	360,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	360,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,000,612.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,000,612.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	20,327,439.60
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	20,327,439.60
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	20,327,439.60
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	61,688,051.60
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	61,688,051.60
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	61,688,051.60

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 9,951.0 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 9,951.0 мянган төгрөгийн алдааг залруулсан.

Залруулсан алдаа:

Хандиваар ирсэн үндсэн хөрөнгийг үндсэн үнээс 9,951.0 мянган төгрөгөөр илүү тусгасан алдаа гаргасан байна. Энэ нь УСНББОУС-1, АДБОУС 200, 2000, MNS-6817-4:2020 стандартын 7.1.2.2, 7.1.3.4, 7.1.3.5 дахь заалтууд, Төсвийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.7-д “Тусламж, хандивын орлогыг холбогдох журмын дагуу бүртгэж, гүйцэтгэлийг тайлагнана”, “Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-д “Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ”, 14.4.2-д “бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага”, 15 дугаар зүйлийн 15.1-д “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлтөд гарсан алдааг алдаа гарсан шалтгаан, залруулах аргыг тодорхой тусгасан баримт, тайланг үндэслэн залруулах бөгөөд зөвшөөрсөн болон залруулга хийсэн албан тушаалтан гарын үсэг зурж баталгаажуулна”, 15.2-д “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3 “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах” гэж заасан, Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар батлагдсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-тай нийцэхгүй, үнэн зөв байх, иж бүрэн байх гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Аудитаар нийт 63,199.4 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 47,831.4 мянган төгрөгийн төлбөрийн зөрчилд албан шаардлага, 15,367.9 мянган төгрөгийн зөвлөмж өгсөн.

Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоох зөрчил илрээгүй болно.

Албан шаардлага

Сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын ажлын албаны ажилтанд Засаг даргын Тамгын газраас ажил хавсран гүйцэтгэсний нэмэгдэл 2,182.4 мянган төгрөг олгосон;

Нутгийн зөвлөлийн уулзалт, золголтод хүнсний материал 5,000.0 мянган төгрөгөөр худалдан авсан, техникийн комиссын дүгнэлтгүй 4,750.0 мянган төгрөгийн сэлбэг хэрэгсэл худалдан авсан, аймгийн 100 жилийн ойд хандив өгсөн хүмүүст гарын бэлэг, дурсгалын зүйл 1,899.0 мянган төгрөгөөр худалдан авсан;

Аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сангаас эрх шилжиж ирсэн сумын төвийн гэрэлтүүлгийн ажлын гэрээ хугацаандаа хийгдээгүй, тайлант онд 20,000.0 мянган төгрөгийн ажил хийгдсэн ч тодорхой үр дүн гараагүй;

Галуутайн голын гүүрний далан засах ажилд шууд гэрээ байгуулан 14,000.0 мянган төгрөгийг гэрээлэгчийн хувийн дансанд шилжүүлсэн ч холбогдох анхан шатны баримтгүй, тухайн ажил тайлант онд огт хийгдээгүй байна.

Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Хууль, тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Эрх бүхий байгууллагын шийдвэргүй 15,368.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан зөрчил илэрсэн нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 77.3-д "Орон нутгийн өмчид хамаарах үндсэн хөрөнгийг бусдын өмчлөлд шилжүүлэх, барьцаалах, шинээр олж авах асуудлыг гагцхүү иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, түүний хуралдааны чөлөөт цагт Хурлын Тэргүүлэгчид шийдвэрлэнэ", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Холбогдох байгууллагын шийдвэргүйгээр үндсэн хөрөнгө бэлтгэдэг зөрчлийг арилгах;

2. Дотоод хяналт, хариуцлагатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Газрын нэгдсэн системд бүртгэлтэй газрыг данс бүртгэлд тусгаагүй зөрчил илэрсэн нь УСНББОУС-1, УСНББОУС 31 Биет бус хөрөнгө АДБОУС 200, 2000, MNS-6817-4:2020 стандартын 7.1.2.2, 7.1.3.4, 7.1.3.5 заалтууд болон Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны "Журам шинэчлэн батлах тухай" 271 дүгээр тогтоолын 3 дугаар зүйлийн 3.8-д "Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь газар эзэмших эрх шинээр авах саналаа тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусгуулан, холбогдох Газрын алба, сумын газрын даамалд хүсэлт гарган шийдвэрлүүлнэ. Газар эзэмших/ашиглах эрх үүсмэгц түүнийг үнэлж, санхүүгийн тайланд бүртгэх саналыг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт ирүүлж шийдвэрлүүлнэ" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Газрын нэгдсэн системд бүртгэлтэй газруудыг данс бүртгэлд тусгах арга хэмжээг авч ажиллах;

Дээрх зөвлөмжийг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5 дахь хэсэгт заасны дагуу төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлж, биелэлтийг 2024 оны 10 дугаар сарын 31-ний дотор Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Хандиваар ирсэн үндсэн хөрөнгийг илүү дүнгээр	1	9,951.0			1	9,951.0	1	9,951.0				
Дүн	1	9,951.0			1	9,951.0	1	9,951.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан туц	Тоо	Дүн
Сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын ажлын албаны ажилтанд Засаг даргын Тамгын газраас ажил хавсран гүйцэтгэсний нэмэгдэл 2,182.4 мянган төгрөг олгосон;	1	2,182.40			1	2,182.40						
Нутгийн зөвлөлийн уулзалт, золголтод хүнсний материал 5,000.0 мянган төгрөгөөр худалдан авсан, техникийн комиссын дүгнэлтгүй 4,750.0 мянган төгрөгийн сэлбэг хэрэгсэл худалдан авсан, аймгийн 100 жилийн ойд хандив өгсөн хүмүүст гарын бэлэг, дурсгалын зүйл 1,899.0 мянган төгрөгөөр худалдан авсан;	1	11,649.00			1	11,649.00						
Аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сангаас эрх шилжиж ирсэн сумын төвийн гэрэлтүүлгийн ажлын гэрээ хугацаандаа хийгдээгүй, тайлант онд 20,000.0 мянган төгрөгийн ажил хийгдсэн ч тодорхой үр дүн гараагүй;	1	20,000.00			1	20,000.00						
Галуутайн голын гүүрний далан засах ажилд шууд гэрээ байгуулан 14,000.0 мянган төгрөгийг гэрээлэгчийн хувийн дансанд шилжүүлсэн ч холбогдох анхан шатны баримтгүй, тухайн ажил тайлант онд огт хийгдээгүй байна	1	14,000.00			1	14,000.00						
Эрх бүхий байгууллагын шийдвэргүй 15,367.9 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан	1	15,368.00					1	15,368.00				
Газрын нэгдсэн системд бүртгэлтэй газрыг данс бүртгэлд тусгаагүй	1	0					1	0				
Дүн	6	63,199.40			4	47,831.40	2	15,367.90				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс тагталсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1				1		
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1				1		

ХУРААНГУЙ ТАЙЛАНГ:

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Х.БОЛДБААТАР

БОЛОВСРУУЛСАН:

АУДИТОР

Г.БААСАНЖАРГАЛ

2024.02.22